

Gabriella Centre

Pionervirksomhet for utviklingshemmede i Tanzania

- et møte med to små døråpnere

Den mektige Kilimanjaro toppen lyser med sin hvite snøkappe opp over alt i landsbyen Umbwe Onana. Lite annet er hvitt der banantrærne står frodig grønne rundt de små bolighusene høyt til fjells nord i Tanzania. Et foto av to små gutter, prikk like - vekker min interesse. De er språkløse, blir det meg fortalt. De er aggressive, hyperaktive og foreldrene er begge døde av aids. Jeg hører det blir sagt at de er til stor fortvilelse i landsbyen. Det kjennes som et slag i brystet, det hamrer i meg. Der og da bestemmer jeg meg for at disse to guttene skal jeg finne. Jeg er i Norge, de er i Tanzania. De neste ukene setter jeg meg ned en gang om dagen for å tenke på disse tvillingene jeg vet er ett eller annet sted i landsbyen Umbwe Onana. Et sted jeg aldri har vært.

10.1.2011. Jeg kommer over boka «Rondane-Kilimanjaro. Mountains never meet but people do». Leser noen sider og vet at her er jeg hjemme. En e-post til forfatteren, Ilona Drivdal, fører meg noen dager senere til et møte og en avtale om å bli med til Tanzania tre uker senere for å se på et opplæringsenter for ungdom - de trenger praktisk hjelp og støtte. Menneskene i denne landsbyen er blant landets aller fattigste. Jeg skal bo hos en bondefamilie i landsbyen. Søndag blir det anledning til å rusle en tur for å se omgivelsene. Ingen vet foreløpig at jeg har tvillingene i tankene. Mot kvelden passerer vi noen bygninger som skiller seg ut fra de svært enkle nabohusene og jeg blir spurt om jeg vil bli med inn for å hilse på.

Der på tunet er det en gruppe voksne. Vi hilser hjertelig. Litt lenger borte leker en klynge med barn. Ut av flokken kommer to små gutter – prikk like – helt rolig, men målrettet gående mot meg. Vel framme tar de bestemt tak på hver sin side, smiler og legger hodene sine mot hvert sitt lår. Langsamt blir jeg klar over at dette er de to guttene. Fullstendig overveldet setter jeg meg ned på huk og de to klatrer opp på hver sin side, legger hodene sine inntil meg og blir myke som to små kattunger. Vi blir sittende slik å vugge en stund inntil jeg kjenner de voksnes spørrende blikk. Jeg reiser meg langsamt.

Så kommer spørsmålene: «What did you do? What happened? Please, tell us» Og jeg forteller.... Det ble guttene selv som fant meg, ikke omvendt. Det blir lovprisning og takksigelser – det hører med. Jeg befinner meg på tunet til landsbyens barnehjem. Mørket faller raskt på og vi går hjem under stjernehimlen med fullmånen lysende over den hvite toppen av Kilimanjaro. Mektig og uvirkelig, men sant alt sammen.

Neste dag på besøk. Barna er i barnehagen, et skolehus som alle andre skolehus med tavle og gammeldagse skolebenker.

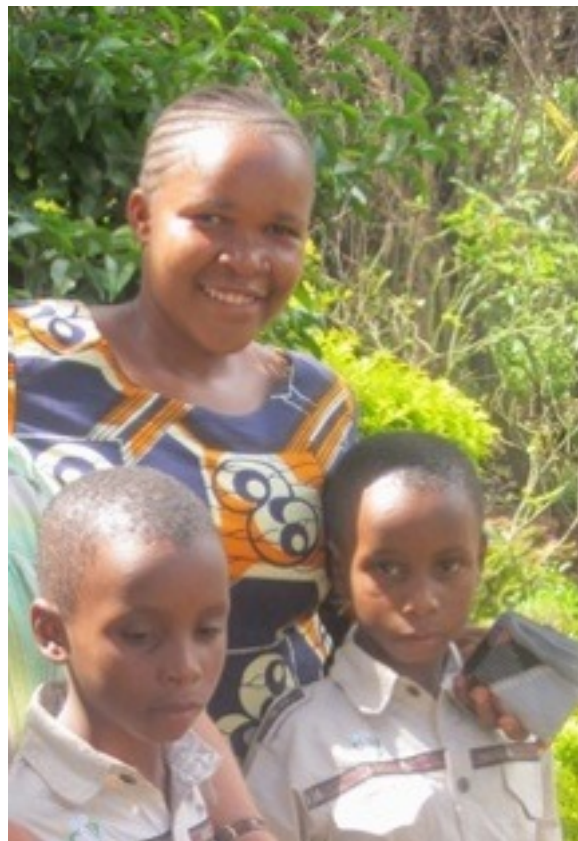
Bakerst sitter guttene. Ni år og alt for gamle til å være der, men hvor ellers skal de være? Vi synger for hverandre barnegruppen og jeg. Snart er det pause. Alle tar opp koppene sine. Det er grøtutdeling. Jeg setter meg på trappen til det lille huset som skygger for både sola og den hvite Kilimanjaro-toppen. Guttene har jeg ikke hatt kontakt med enda. Så snart de har grøt i koppene sine kommer de og inntar med den største selvfølgelighet sine plasser på mitt fang. Forunderlig nok stiller de andre barna seg i ring rundt. Ingen av dem gjør guttene rangen stridig.

De spiser og hviler seg mykt inntil meg. De vil vugge og hvile og kose. Opplagt lengter de etter den nærheten de mistet da mor og far døde og de ble overlatt til bestemor som allerede var hardt prøvet. Med ett lener den ene tvillingen seg bakover, ser på meg og sier klokkerent KILIMANJARO. Vi ler sammen og han tar på mitt hvite hår. Han vet at toppen av fjellet er hvitt. Det er også toppen av dette nye mennesket de har funnet. Vi ler mer sammen før han med ett tar opp sin lille neve og sier one

for tommel, two for pekefinger, han strever med three for langemann, men fortsetter helt til alle ti fingrene har fått sitt navn. Om og om igjen. Dette har han sett de andre gjøre, men aldri gjort eller sagt selv. Lenge har jeg tenkt, mon tro om ikke språket deres forsvant med mor og far. I meg vokser det fram en glede – denne gutten er ikke så skadet som vi kunne frykte. Kanskje er det slik med broren også – de to har et hemmelig språk. Skal se om vi ikke kan få lokket det egentlige språket fram.

Tilbake i Norge kunne disse to guttene ikke bli glemt. I et land der det ikke finnes rettigheter for psykisk utviklingshemmede, har de ingen plass i skolesystemet og det finnes heller ingen organisert omsorg. Er de lavt fungerende eller aktive, settes de i bånd eller gjemmes unna slik vi i vårt samfunn også gjorde tre generasjoner tilbake. Disse guttene kan bo på barnehjemmet en stund til, snart vil de være for gamle til det. Ingen skole, ingen adekvat opplæring og behandling. Hva skulle jeg gjøre? Det ble samtaler og e-mails med barnehjemsbestyreren. Jeg lovet støtte fra meg selv og venner. Hun lovet å lete etter ei jente som kunne ta seg ekstra av dem. Lang og strevsom historie, kort fortalt - det resulterte i både funnet av den unge Esther og eventyrlig nok et nyopprettet senter for diagnostisering og rehabilitering. En kjempeinnsats fra barnehjems bestyrerens side. Hun er svært knyttet til disse guttene. Vi har vært flere om å lønne Esther og støtte et diagnostiseringsopphold for dem på Gabriella Children Rehabilitation Centre i utkanten av byen Moshi i Tanzania. Diagnostiseringen er fullført og en plan for undervisning framover er lagt.

Der nede sitter nå en hel familie i under over at det finnes et slikt sted der deres gutter kan få hjelp. Det er på ingen måte noen selvfølge for dem – heller ikke at det finnes mennesker langt der nord som vil engasjere seg i deres to utviklingshemmede barn. En svært beveget tante var med meg til Gabriellasenteret for å skrive kon-

Esther sammen med tvillingene - Dotto & Kurwa

trakt på vegne av familien. De har ingen økonomisk mulighet til å klare dette selv. Jeg har lovet full støtte for guttene. Nå er jeg på leting etter flere som kan tenke seg å bidra til at pionerene på Gabriella senteret får befestet sin visjon om utbygging av et større senter.

Det er stort at guttene skulle finne meg. Enda større er det at disse to guttene viser seg å være døråpnere til en mulig støtte fra Norge for en pionerinnsetts for psykisk utviklingshemmede i et land der det sårt trengs mennesker med innsatsevne. Her er alle muligheter tilstede for en faglig basert og solid virksomhet startet av Tanzanianere med private, hardt tilstrevde midler.

Stiftelsen YES Kilimanjaro - Org nr 997 147 170 - konto 1503 34 57054 - www.yeskilimanjaro.no

Ellen Graff Jensen - ellen@yeskilimanjaro.no - +47 416 58 911

La meg fortelle om Gabriellasenteret:

Brenda Shuma, Mama Gabriella er mild, men likevel svært målrettet, en ildsjel. Hun er født i 1980 og har en CV som munner ut i en utdanning som Occupational Therapist med undervisningskompetanse på høghskolenivå. Hun har valgt et liv sammen med utviklingshemmede og kjemper for en bevissthet hos ulike myndigheter i lokalsamfunnene. Hun VIL kreve rettigheter, hun VIL gi dem muligheter ut fra eget ståsted. Sammen med sin ektemann etablerte hun Gabriella senteret i 2009 i leide lokaler. Om ikke lenge må de ut av disse lokalene. De har kjøpt tomt og arbeider for finansiering til bygging av nye lokaler. Deres visjon er en utvidelse og med tiden å kunne etablere slike sentre over hele Tanzania.

Her kan familier komme med sine barn og ungdommer. De kan komme til diagnostiseringsopphold og siden reise hjem. De kan komme til et internat og en Montessorri-inspirert skole der de møter funksjonsfriske barn fra nabolaget. Er det behov, kan de fortsette på skole i senteret, men nå uten nabolagsbarna. De går på sine lokale skoler. Der har de utviklingshemmede ingen rettigheter eller håp om å kunne bli hjulpet.

Den største utfordringen er å få de utviklingshemmede til senteret. De fleste familier strever med sin økonomiske evne til å sende sine andre barn på skolen. Å prioritere denne gruppen barn er det få familier som gjør i et samfunn der penger til skolegang generelt er en utfordring. Mye skam og mangel på anerkjennelse er et stort hinder i tillegg.

Gabriellasenteret gjør en imponerende pionerinnsats og trenger ulike former for støtte

Økonomisk støtte:

Slik at flere barn kan få friplass på Gabriellasenteret

Slik at det kan bygges nye lokaler og fylle dem med nødvendig utstyr

Interesse gjennom frivillighet:

De ønsker seg fagfolk fra Norge som vil utveksle erfaringer med dem

De ønsker fagfolk fra Norge som vil hospitere hos dem

De ønsker ungdom fra Norge velkommen til å jobbe hos dem som praktikanter

Tankens kraft:

Og ikke minst trenger de mennesker med interesse som kan sende dem sine tanker med håp om at de skal lykkes med sine gode forsetter og krevende arbeid i et område der det ikke finnes noen formell respekt for utviklingshemmede.

Støtte til Gabriellasenteret kan gis via YES Kilimanjaro på konto nr 1503 34 57054

Øremerk gjerne hva du vil støtten skal brukes til. Pass på å oppgi navn og e-post slik at vi kan sende rapporter

All støtte kanaliseres gjennom Stiftelsen YES Kilimanjaro og er underlagt offentlig revisjon.

Hele beløpet går til Gabriellasenteret. Bortsett fra bankgebyr er det ingen administrasjonsutgifter.

Hjertens takk for din interesse - ta gjerne kontakt om du vil vite mer.

Ellen Graff Jenssen
Daglig leder
YES Kilimanjaro

Stiftelsen YES Kilimanjaro - Org nr 997 147 170 - konto 1503 34 57054 - www.yeskilimanjaro.no

Ellen Graff Jenssen - ellen@yeskilimanjaro.no - +47 416 58 911